

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

6. De nomine Rhetorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Rhetores
duces po-
puli.

Principes, Consiliarij, duces populi. Is erat Rhetorici nominis splendor, hæc potestas, cum ceteri literarij, & Philosophi, inter scholæ parietes delitescerent. Itaque cum illi honore, & opibus florent, nobilissimi quique iuvenes dicendi studium ardentissimè capessabant, quod ad Reipublicæ gubernacula moderanda, hanc sibi ansam potentissimam esse cernerent. Inde nati sunt Rhetores, umbratilis scilicet eloquentiæ doctores, qui cum ipsi à foro, & negotijs civilibus abstinerent, ceteros tamen ad id exercitiationis genus institucndo, eam inter scholæ priuatis parietes gloriam plerique aduerunt, quam in hac forenli lucè, & concionum honoribus rari postea sunt consecuti, quod de Isocrate, & Demetrio Phalereo testatur accepimus. Qui inter eorum cœtum ceperunt artificiosa orationis, sermonumque illecebras quasdam, & veluti sirenulas, (vt Græci vocant) affeare (quarum famosissimus architectus fuit Gorgias Leontintus (illi ῥήτορες σοφιστῶν) sunt nominati, vnde Lucianus dixit in Macrobij, Gorgiam Rhetorem fuisse, ex ijs quos sophistas appellat, ῥητόρων ἢ Γοργίας ὁ τῆς σοφιστικῆς καλῆς. Qui quidem initio apud sobrias adhuc aures malè audiebant, propter hæc noua delectationis auctupia. Itaque Plato in Symposio Γόργια φασμακτα, ἢ σοφιστῶν confundit.

3. Doctores
eloquentia
Græci
Sophi-
sta.

Lucianus
in Macrob.

Plato in
Symposio,
Sophistas
cum vena-
ficiis con-
fundit.

Postea verò, cum sub Imperatoribus illi popularium concionum torrentes exaruisissent, & omnes omnia ad aurium delicias sermones essent conuersi, magno in honore Sophista, hoc est, illecebrose illius eloquentiæ doctores fuerunt. Hinc illa Herodum Atticorum, Proæresiorum, Aristidum, Philostratorum, Libaniorum, infinitorum denique natio pullulauit, quos fecundo lasciuientis eloquentiæ partu hæc tempora effuderunt. Plerique autem ita scholastici illius regni amantes extiterunt, vt præ docendi munere prouincias, & principatus recularint, inter quos fuit Libanius, qui locum Prætorij præfecturæ à Iuliano oblatum, præ vehementi orij literarij dulcedine respuit. Audiebantur enim & præmij decorabantur ab Imperatoribus, qui malebant homines ingeniosos inter hos eloquentiæ ludos alere, quam obstructam ad publicas conciones, & populares fluctus viam aperire.

Extincta igitur libertate, illi, qui prius erant ciuitatis principes magni nominis Rhetores, aut causarum illustrium disceptatores, in caularum litigiosos actores degenerarunt, & ea

est acceptio ῥήτορες apud D. Lucam cū pro-
ductum memorat Terullum ῥήτορα, qui
aduersus diuum Paulum coram Felice præside
causam ageret (is quippe causidicus erat.) In hac
apparet actione quam ieiuna sit, & macilenta
humana eloquentia, cum diuina comparata, &
quo spiritus fulmine Rhetoris illius machina-
tiones Paulus θεοῦ ῥήτορος demoliatur.

Luc. ad.
24.
Rhetores
Causidici.

Ad summum, vt omnia paulatim defecerunt
in peius, illa Doctorum eloquentiæ gloria, quæ
prius florētissima extiterat, in viles Rhetorcu-
los defluxit, qui se Rhetores Latinos appellabant,
quales illi fuerunt, quos decreto Senatus con-
stat esse damnatos, homines ineptè fallaces, vt
qui frigidæ quasdam Græcularum tabularum
versutias, & stolidam faciendiam iuuentutem
docerent. Itaque Fannio Strabone, & M. Valerio
Messala Consulibus, M. Pompeius Prætor Sen-
natum consuluit. Quod verba facta sunt de Phi-
losophis, & Rhetoribus, S. C. de ea re ita cen-
suerunt, vt M. Pomponius Prætor animaduert-
teret, curaretque, vt ei de Repub. fideque sua vi-
deretur, vt Romæ ne essent. De iisdem interie-
cto tempore Cn. Domitius Anobarbus, & Lici-
nius Crassus Censores ita censuerunt. Renun-
ciatum nobis est, esse homines, qui nouum ge-
nus disciplinæ instituerunt, ad quos iuuentus
in ludos conueniat, eos sibi nomen imposuisse,
Latinos Rhetores, ibi homines adolescentulos
totos dies desiderare. Maiores nostri, quæ liberos
suos discere, & quos in ludos ire vellent, insti-
tuerunt. Hæc noua, quæ præter consuetudinem,
ac mores maiorum sunt, neque placent, neque
recta videntur. Quapropter & ijs, qui eos ludos
habent, & ijs qui eò venire confluxerunt, visum
est faciendum, vt ostenderemus nostram sen-
tentiam, nobis non placere.

Pseudorhe-
tores dapp-
nati.

Sueto in
lib. de claris
Orat.

Hæc in pseudorhetores, qui pro vera elo-
quentia Dialecticorum argutias, fallaciasque
venditabant. Rhetoris tamen appellatio, ex eo
tantum fuliginis contraxit, vt Latini se Ora-
tores, & Patronos, non Rhetores appellari vo-
luerint. Adde in honorem nominis, in Ecclesia
Græca dictos quoque fuisse Rhetores, sacrarum
literarum interpretes, quod illustrat Co-
dinus de officijs, ὁ ῥήτορ εἰς
τὸ ἐπιλυτικὸν τὰς
ῥαφῆς.

Rhetores
delli sacra-
rum scri-
pturarum
interpretes

